

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 (Department of Examinations, Sri Lanka) (Department of Examinations, Sri Lanka) (Department of Examinations, Sri Lanka) (Department of Examinations, Sri Lanka) (Department of Examinations, Sri Lanka)

11 S I, II

අධ්‍යයන පොදු කல்විත පත්‍ර (සාමාන්‍ය පෙළ) විභාගය, 2020
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (சாதாரண தர)ப் பரீட்சை, 2020
General Certificate of Education (Ord. Level) Examination, 2020

මුද්‍රිත බර්මය I, II
 பொதுத் தரம் I, II
 Buddhism I, II

පැය තුනයි முன்று மணித்தியாலம் Three hours	අමතර කියවීමේ කාලය - මිනිත්තු 10 යි மேலதிக வாசிப்பு நேரம் - 10 நிமிடங்கள் Additional Reading Time - 10 minutes
---	---

අමතර කියවීමේ කාලය ප්‍රශ්න පත්‍රය සිටවා පූර්ණ කෙරෙන සෑම පිළිතුරු ලිවීමේදී ප්‍රමුඛත්වය දෙස ප්‍රේම කැරැටිකර පැමිණිය යුතුය.

මුද්‍රිත බර්මය I

- සැලකිය යුතුයි :
- (i) සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
  - (ii) අංක 1 සිට 40 තෙක් ප්‍රශ්නවල දී ඇති (1), (2), (3), (4) යන පිළිතුරුවලින් සිවැස්සේ හෝ වඩාත් සැලසෙන හෝ පිළිතුරු තෝරා ගන්න.
  - (iii) ඔබට සැලකෙන පිළිතුරු පත්‍රයේ එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා දී ඇති සම අතුරෙන් ඔබ තෝරාගත් පිළිතුරෙහි අංකයට සැලකෙන සවිධ තුළ (X) ලකුණ කොඳුන්.
  - (iv) එම පිළිතුරු පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති අනෙක් උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් සිටවා. ඒවා ද පිළිබදින්න.

1. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් කමන් වහන්සේ දෙවියන්, භාන්ධර්වයන්, යක්ෂයන්, මනුෂ්‍යයන් නොවන බවත් බුද්ධ නම් වන බවත් දේශනා කරනු ලැබුවේ,

(1) සොන්චිය බවුකාව ය.	(2) පුත්තංග බවුකාව ය.
(3) දෝඤ්ඤ බවුකාව ය.	(4) භාරද්වාර බවුකාව ය.
2. රජප්‍රමාලා, මව්වතුණුවලට වැනි අයට පිහිටවීම තුළින් ප්‍රකට වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ,

(1) පුරිසදම්මසාරථී ඉණයයි.	(2) පොච්චාදී පොච්චාථී ඉණයයි.
(3) කාදී ඉණයයි.	(4) අසරණ සරණ ඉණයයි.
3. ආර්ය මාර්ගයෙහි හමන් කළ හෙයින්ද, පුන්දර වූ නිවනට පැපත් වූ හෙයින්ද, යහපත් වචන පවසන හෙයින්ද බුදුරජාණන් වහන්සේ,

(1) අරහං නම් වන සේක.	(2) භගවා නම් වන සේක.
(3) ඉහත නම් වන සේක.	(4) ලෝකච්චි නම් වන සේක.
4. බුදුරජාණන් වහන්සේ පළමු වස්සාලය ගසකගේ,

(1) බරණැස ඉසිපතන නිගදාගේ ය.	(2) විහාලා මහභූවිර කුටාගාර භාලාගේ ය.
(3) පාරිලොයන වනසෙස් ය.	(4) අරපාල භූභරුක මුල ය.
5. සිල් රැකීමෙන් ලැබෙන ආතිංසක ගණයට අයත් නොවන්නේ පහත කරුණු අතුරෙන් කුමක් ද?

(1) නිර්වික පැතිරීම	(2) විනාශී පිරිසක් වෙත නිර්භයව එළඹිය කැපීම
(3) පිහිටුලාවේ කපුරිය කිරීම	(4) මරණින් මතු පුහතියෙහි උපත ලැබීම
6. බුද්ධ, ධර්ම, සංඝ යන රත්නත්‍රයේ පූර්වික ඉණ සිසෙ ජීවිතයක සාර්වකත්වයට උපයෝගී කරගත හැක්කේ, එම ඉණ,

(1) ඉසෙච්චෙති.	(2) චරිතායතය සිරිමෙති.
(3) පරිච්චායනා සිරිමෙති.	(4) අත් අයට සියාදීමෙති.
7. බුද්ධත්වය ප්‍රාර්ථනා කරන බෝසත් උතුමන් විසින් පුරනු ලබන උතුම් පිළිවෙත් සමූහය,

(1) දස කුසලකර්ම නම් වේ.	(2) දස සිල් නම් වේ.
(3) දස පාරමිතා නම් වේ.	(4) දස පුණ්‍යක්‍රියා නම් වේ.

8. 'තෘෂ්ණා මාන මිට්‍යා දෘෂ්ටියෙන් මිදී, කරුණා ප්‍රඥාවෙන් යුතුව ජීවිතය විනාශ වී ගියද සත්‍යගරුක වීම' ධර්මයේ හඳුන්වනු ලබන්නේ,
 (1) සමතිස් පාරමි නමිනි. (2) සත්‍ය පාරමි නමිනි.
 (3) සත්‍ය උප පාරමි නමිනි. (4) සත්‍ය පරමත්ථ පාරමි නමිනි.
9. අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ ප්‍රඥා පාරමිතාව ප්‍රගුණ කළ අවස්ථාවකට නිදසුනක් වන්නේ,
 (1) වණ්ණුපථ ජාතකයයි. (2) උම්මග්ග ජාතකයයි.
 (3) වට්ටක ජාතකයයි. (4) තේමිය ජාතකයයි.
10. "ගෞතමයන් වහන්ස, ඇතුළත අවුල් ය. පිටත අවුල් ය. සත්ත්ව ප්‍රජාව අවුලෙන් වෙලී සිටියි. කවරෙක් නම් මෙම අවුල් නිරවුල් කරන්නේ ද?" මෙම ප්‍රශ්නයට දුන් පිළිතුරෙහි ඇතුළත් ගැටලු විසඳීමේ ක්‍රමය වන්නේ,
 (1) ත්‍රි ශික්ෂා වැඩීමයි. (2) ත්‍රි ලක්ෂණය වැඩීමයි.
 (3) ත්‍රි විද්‍යා වැඩීමයි. (4) ත්‍රි වේදය වැඩීමයි.
11. ගිහියෙකු ලෞකික ජීවිතයක් ගත කිරීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු ප්‍රතිපදා මාර්ගය ගෘහස්ථ සීලය නම් වන අතර එයින් ගිහියාගේ නිත්‍ය සීලය ලෙස හැඳින්වෙන්නේ,
 (1) අෂ්ටාංග සීලයයි. (2) දස සීලයයි.
 (3) ආජීව අෂ්ටමක සීලයයි. (4) පංච සීලයයි.
12. ලෝකයා, සත්ත්වයා යැයි කියනු ලබන ස්කන්ධ ධර්මයන් අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම වශයෙන් දැන කරනු ලබන භාවනාව හඳුන්වනුයේ,
 (1) සමථ භාවනාව නමිනි. (2) විපස්සනා භාවනාව නමිනි.
 (3) පිළිකුල් භාවනාව නමිනි. (4) ආනාපානසති භාවනාව නමිනි.
13. ත්‍රිවිධ රත්නයෙහි ගුණ නුවණින් දැන ඇතිකර ගන්නා පැහැදීම ධර්මයෙහි හැඳින්වෙන්නේ,
 (1) අවල භක්තිය ලෙසයි. (2) අවෙච්ච්චපසාදය ලෙසයි.
 (3) සල්ලේඛ ප්‍රතිපදාව ලෙසයි. (4) අමුලිකා සද්ධා ලෙසයි.
14. බුද්ධාදී අටතැන්හි සැක කිරීම ධර්මයෙහි හැඳින්වෙන්නේ,
 (1) කාමච්ඡන්ද නමිනි. (2) ව්‍යාපාද නමිනි. (3) ටීනමිද්ධ නමිනි. (4) විචිකිච්ඡා නමිනි.
15. දිගුකලක් නැවත නැවත කිරීමෙන් ප්‍රබලත්වයට පත්වන චේතනා පෙරටුකරගත් ක්‍රියා හෙවත් කුසලාකුසල කර්ම ධර්මයෙහි හැඳින්වෙන්නේ කුමන නමකින් ද?
 (1) වේදනා (2) සඤ්ඤා (3) සංඛාර (4) විඤ්ඤාණ
16. 'රථය' යන සම්මුතිය විවිධ අංගෝපාංග එක් වී සෑදී ඇත්තාක් මෙන් 'සත්ත්වයා' යන සම්මුතිය ද විවිධ අංග එක්වීමෙන් සෑදී ඇත. ඒ අනුව සත්ත්වයා සැකසී ඇති අංග හඳුන්වන්නේ,
 (1) පංචස්කන්ධය නමිනි. (2) පංච මහාභුත නමිනි.
 (3) පංච ඉන්ද්‍රිය නමිනි. (4) පංච බල නමිනි.
17. තිදොරින් සිදු කරන අකුසල කර්ම අතර වඩි කර්ම ගණයට අයත් නොවන අකුසලය කුමක් ද?
 (1) පිසුනාවාචා (2) පරුසාවාචා (3) සම්පප්පලාපා (4) අභිධ්‍යා
18. සෞභාග්‍යමත් යහපත් කාලයක උපත ලද පුද්ගලයාට කාලය යහපත්වීම නිසාම වාසනාවන්ත ජීවිතයක් ගත කිරීමට අවස්ථාව සැලසී පාප කර්මවල විපාක නොලැබී යයි. ධර්මයෙහි මෙය හැඳින්වෙන්නේ,
 (1) ගති සම්පත්ති නමිනි. (2) උපධි සම්පත්ති නමිනි.
 (3) කාල සම්පත්ති නමිනි. (4) ප්‍රයෝග සම්පත්ති නමිනි.
19. කර්මය හා කර්ම විපාකය පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහයට අනුව අත් සැපතට ඊර්ෂ්‍යා හොකරණ තැනැත්තා,
 (1) නිරෝගීව උපදී. (2) මහේශාකාච උපදී.
 (3) බුද්ධිමත්ව උපදී. (4) මහාභෝගීව උපදී.
20. "චතුරාර්ය සත්‍යය නොදැනීම හේතු කොටගෙන කුසලාකුසල කර්ම රැස් කරයි" යන්න සඳහන් අනුලෝම පටිච්ච සමුප්පාද පාඨය වන්නේ,
 (1) "අච්ච්ඡා පච්චයා සංඛාරා" යන්නයි. (2) "සංඛාර පච්චයා විඤ්ඤාණං" යන්නයි.
 (3) "වේදනා පච්චයා තණ්හා" යන්නයි. (4) "උපාදාන පච්චයා භවෝ" යන්නයි.

21. “වෛර කරන්නවුන් අතර අපි අවෛරීව සුවසේ වාසය කරමු” මෙම අදහස ඇතුළත් ධර්මපද ගාථාවේ මුල් පද දෙක කුමක් ද?
- (1) “තංව කම්මං කතං සාධු - යං කත්වා නානුකප්පති”
  - (2) “අත්තනාව කතං පාපං - අත්තනා සංකිලිස්සති”
  - (3) “න හි වේරේන වේරානි - සම්මන්තිධ කුදාවනං”
  - (4) “සුසුධං වත ජීවාම - වේරිනේසු අවේරිනෝ”
22. ධාර්මිකව උපයා සපයාගත් ධනය ගිනි, සොර, සතුරු ආදීන්ගෙන් විනාශවීමට ඉඩ නොදී මනාව පුරක්ෂිත කරගැනීම හැඳින්වෙන්නේ,
- (1) උට්ඨාන සම්පදා නමිනි. (2) ආරක්ඛ සම්පදා නමිනි.
  - (3) කලසාණමිත්තනා නමිනි. (4) සමජීවිකතා නමිනි.
23. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් අනුවණයින් ඇසුරු නොකිරීම, නුවණැත්තන් ඇසුරු කිරීම, පිදිය යුත්තන් පිදීම ආදී පුද්ගල දියුණුවට ඉවහල් වන කරුණු දේශනා කරනු ලැබුවේ,
- (1) දෙවියකුට ය. (2) බ්‍රාහ්මණයකුට ය.
  - (3) ගෘහපතියකුට ය. (4) භික්ෂුවකුට ය.
24. සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ දැක්වෙන පරිදි භාර්යාවගෙන් තම ස්වාමීපුරුෂයාට ඉටුවිය යුතු යුතුකම් අතරට අයත් නොවන කරුණ ඇතුළත් වරණය කුමක් ද?
- (1) ගෙදර කටයුතු මැනවින් සංවිධානය කිරීම
  - (2) ඇසුරු කරන පිරිවර ජනයාට සංග්‍රහ කිරීම
  - (3) උපයන ලද ධනය මනාව ආරක්ෂා කිරීම
  - (4) ඇඳුම් පැලඳුම් සපයාදීම
25. ධනය හෙවත් භෝග සම්පත මනාව කළමනාකරණය කිරීමේ ඇති වටිනාකම අවධාරණය කරමින් අනේපිඬු සිටුකුමාට දේශනා කළ සූත්‍ර ධර්මය කුමක් ද?
- (1) පරාභව සූත්‍රය (2) ධර්මික සූත්‍රය (3) පත්තකම්ම සූත්‍රය (4) ව්‍යත්සපජ්ජ සූත්‍රය
26. “ස්වාමීනි අපි පස්කම් සැප අනුභව කරමින්, අඹුදරුවන් නිසා වන කරදර සහිතව ගිහිගෙයි වාසය කරමු. අපගේ මෙලොව හිතසුව පිණිස වන දහමක් දේශනා කරන සේක්වා” මෙම ඉල්ලීම කරනු ලැබුවේ,
- (1) කසිභාරද්වාජ බමුණා විසිනි. (2) දීඝජාණු කෝලිය පුත්‍රයා විසිනි.
  - (3) සිගාල ගෘහපති පුත්‍රයා විසිනි. (4) අනේපිඬු සිටුකුමා විසිනි.
27. බුදුදහමට අනුව හට ගැනීමේ ස්වභාවය ඇති සෑම දෙයක්ම නැතිවීමේ ස්වභාවයෙන් ද යුක්ත වේ. මෙම සිද්ධාන්තය බුදුදහමේ පැහැදිලි කරන්නේ,
- (1) ලෝක ධර්ම ලෙස ය. (2) ලෝකෝත්තර ධර්ම ලෙස ය.
  - (3) අනිත්‍ය ධර්ම ලෙස ය. (4) අචිත්ත ධර්ම ලෙස ය.
28. ‘යම් බිජයක් වපුරා ඒ අනුව එල ලබයි. යහපත් ක්‍රියා කුළින් යහපත් විපාක ද ලබයි.’ මෙම අදහස දැක්වෙන ගාථාවේ මුල් පද දෙක කුමක් ද?
- (1) “යාදිසං වපනේ බිජං - තාදිසං හරතෝ එලං”
  - (2) “යෙ ධම්මා හේතුප්පභවා - තේසං හේතුං තථාගතෝ ආහ”
  - (3) “මනෝපුබ්බංගමා ධම්මා - මනෝ සෙට්ඨා මනෝමයා”
  - (4) “සද්ධා බිජං තපෝ වුට්ඨී - පඤ්ඤා මෙ යුගනංගලං”
29. බෞද්ධ පංච බලි සංකල්පයේ එන ‘අතිරී බලි’ යන්නෙහි අර්ථය වන්නේ, උපයාගත් ධනයෙන්,
- (1) ඥාතීන්ට සංග්‍රහ කිරීමයි.
  - (2) ආගන්තුකයින්ට සංග්‍රහ කිරීමයි.
  - (3) මියගිය ඥාතීන්ට පින්දීමයි.
  - (4) රජයට ගෙවිය යුතු බදු ගෙවීමයි.
30. “සත්ත්වයෝ කර්මය ස්වකීය කොට, දායාද කොට ඇත්තාහ. කර්මය නිසාම හීන බව, උසස් බව ඇති වේ.” බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙලෙස දේශනා කළේ,
- (1) ඡත්ත මානවකයාට ය. (2) සුභ මානවකයාට ය.
  - (3) උග්ග සිටු පුත්‍රයාට ය. (4) සුදත්ත සිටුකුමාට ය.

272635

- 31. දකුණු අත උඩට නමා ඇඟිලි සම්පූර්ණයෙන්ම දිගහැර අත්ල ඉදිරියට සිටින සේ නිරූපණය කෙරෙන මුද්‍රාව හඳුන්වන නම කුමක් ද?
 (1) ධ්‍යාන මුද්‍රාව (2) අභය මුද්‍රාව (3) විතර්ක මුද්‍රාව (4) ධර්මවක්‍ර මුද්‍රාව
- 32. බෞද්ධ ධර්ම සන්නිවේදනයෙහිලා භාවිත ප්‍රධාන මාධ්‍යයක් වන චිත්‍ර කලාව යුග කිහිපයක් ඔස්සේ අනන්‍ය වූ ලක්ෂණ සහිතව සංවර්ධනය විය. එහිලා අනුරාධපුර යුගයට අයත් පැරණි සිතුවම් විද්‍යාමාන වන ස්ථාන දෙකක් ඇතුළත් වරණය කුමක් ද?
 (1) දිඹුලාගල හා මහියංගනය (2) මහියංගනය හා සීගිරිය
 (3) හිඳගල හා දිඹුලාගල (4) සීගිරිය හා හිඳගල
- 33. මහාවාර්ය සෙනරත් පරණවිතාන මහතා දක්වන පරිදි අනුරාධපුර යුගයට අයත් සඳකඩපහණින් සංකේතවත් කර ඇත්තේ,
 (1) ආගමික සහජීවනයයි. (2) ආර්ය භාවයයි.
 (3) හව වක්‍රයයි. (4) කෘෂි ජීවන ක්‍රමයයි.
- 34. ස්තූපයේ ආරක්ෂාවට ඉදිකළ පියස්සක් සහිත ගෘහය හඳුන්වන නම කුමක් ද?
 (1) වේනියසරය (2) පටිමාසරය (3) බෝධිසරය (4) පධානසරය
- 35. සජන අපරිහානීය ධර්මවලට අයත් නොවන කරුණක් ඇතුළත් වරණය කුමක් ද?
 (1) දිළින්දන්ට ධනය දීම
 (2) කාන්තාවන්ට ආරක්ෂාව සැලසීම
 (3) වැඩිහිටියන්ට හා ඔවුන්ගේ අදහස්වලට ගරු කිරීම
 (4) තම රාජ්‍යයට පැමිණෙන පූජනීය උතුමන්ට පහසුකම් සැලසීම
- 36. කළ යුතු දේ නොකළ යුතු දේ තීරණය කිරීමේ දී පදනම් කර නොගත යුතු යැයි කරුණු දහයක් ගෙනහැර දක්වමින්, සිතීමට හා විමසීමට නිදහස ලබාදෙමින් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සූත්‍ර ධර්මය කුමක් ද?
 (1) අනන්ත ලක්ඛන සූත්‍රය (2) ආදිත්ත පරියාය සූත්‍රය
 (3) කාලාම සූත්‍රය (4) විමංසක සූත්‍රය
- 37. පාලකයකු තම රටවැසියාගේ යහපත සඳහා තම කාලය, ශ්‍රමය, ධනය සහ සුවපහසුව ආදිය කැප කිරීම දසරාජධර්මවල හැඳින්වෙන්නේ,
 (1) දානය ලෙස ය. (2) සීලය ලෙස ය.
 (3) පරිත්‍යාගය ලෙස ය. (4) අවිරෝධකාව ලෙස ය.
- 38. සූත්‍ර, විනය, අභිධර්ම යන ත්‍රිපිටකයට විභාෂා නම් අටුවා ග්‍රන්ථ සම්පාදනය කරනු ලැබුවේ,
 (1) තෙවැනි ධර්ම සංගායනාවේ දී ය. (2) අලුවිහාර ධර්ම සංගායනාවේ දී ය.
 (3) කණිෂ්ක ධර්ම සංගායනාවේ දී ය. (4) බුරුම ධර්ම සංගායනාවේ දී ය.
- 39. ධර්මාශෝක රජතුමා විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද නවරට සසුන් පිහිටුවීමේ දී තෝරාගත් ප්‍රදේශය හා ඊට නායකත්වය දුන් තෙරුන් වහන්සේ නිවැරදිව සඳහන් වරණය තෝරන්න.
 (1) කාශ්මීර ගන්ධාරය - මහාදේව හිමි
 (2) අපරන්ත දේශය - රක්ඛිත හිමි
 (3) හිමවන්ත ප්‍රදේශය - මජ්ඣිම හිමි
 (4) මහිස මණ්ඩලය - මජ්ඣිම හිමි
- 40. "බුදුගුණ අනන්ත වන බැවින් නව ගුණ හැම කියත් නොපිළිවනින් එහි පුරිසදම්ම සාරථී යන පදය ගෙන ද ..." යනුවෙන් සඳහන් කරමින් බුදුගුණ වැසූ ග්‍රන්ථය රචනා කළේ,
 (1) බුද්ධපුත්‍ර හිමි ය. (2) විද්‍යාවක්‍රවර්ති ය.
 (3) ගුරුඵගෝමී ය. (4) ධර්මසේන හිමි ය.

**

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විද්‍යා සහ සාහිත්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம்
 Department of Examinations, Sri Lanka இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் Department of Examinations, Sri Lanka இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் Department of Examinations, Sri Lanka இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் Department of Examinations, Sri Lanka இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம்
11 S I, II

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (සාමාන්‍ය පෙළ) විභාගය, 2020
 கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (சாதாரண தர)ப் பரீட்சை, 2020
 General Certificate of Education (Ord. Level) Examination, 2020

බුද්ධ ධර්මය I, II
 பெளத்தம் I, II
 Buddhism I, II

බුද්ධ ධර්මය II

- * පළමුවැනි ප්‍රශ්නය හා තවත් ප්‍රශ්න හතරක් ඇතුළු ව ප්‍රශ්න පහකට පිළිතුරු සපයන්න.
- * පළමුවැනි ප්‍රශ්නයට ලකුණු 20 ක් ද තෝරා ගන්නා අනෙක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 10 බැගින් ද හිමි වේ.

1. (i) තුන්තරා බෝධිය නම් කරන්න.
 (ii) "ගිලනුන්ට උපස්ථාන කරන්නා මටද උපස්ථාන කරන්නේ ය." මෙම දේශනාවෙන් ප්‍රකට වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළ පැවති කිනම් බුදුගුණය ද?
 (iii) "කායේන සංවරෝ සාධු - සාධු වාචාය සංවරෝ" මෙම පාඨයේ අදහස ලියන්න.
 (iv) අනේපිඬු සිටුතුමා සහ විශාඛා මහෝපාසිකාව සම්බුද්ධ ශාසනයට පූජා කළ ආරාම දෙක අනුපිළිවෙළින් ලියා දක්වන්න.
 (v) සතර සංග්‍රහ වස්තු නම් කරන්න.
 (vi) "මාගේ මේ ව්‍යායාමය රජ සැප පිණිස නොව සම්බුද්ධ ශාසනයේ චිර පැවැත්ම උදෙසා ය". මෙම ආදර්ශය ඉදිරිපත් කළ රාජ්‍ය පාලකයා කවු ද?
 (vii) 'හෝග සුඛය' යන්නෙහි අර්ථය කුමක් ද?
 (viii) "ඉමස්මිං අසති ඉදං න හෝති - ඉමස්ස තිරෝධා ඉදං තිරුජ්ඣති" මෙම පාඨයේ අදහස ලියන්න.
 (ix) බුදුගුණ අලංකාරය හා පූජාවලිය යන ධර්ම ග්‍රන්ථ දෙක රචනා කළ ගත් කතුවරුන් අනුපිළිවෙළින් නම් කරන්න.
 (x) බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දකුණු අකුඩාතුව තැන්පත් කොට දෙවනපැයින් රජතුමා ඉදිකළ ස්තූපය කුමක් ද?
2. (i) 'අනුසෝතගාමී' හා 'පටිසෝතගාමී' යන වචන දෙකෙහි අර්ථ දක්වන්න.
 (ii) බුදු සිරිත පද්මාකාර ලෙස හඳුන්වන්නේ ඇයිදැයි පහදන්න.
 (iii) බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පද්මාකාර ජීවිතයෙන් ඔබේ ජීවිතයට ගත හැකි ආදර්ශ ගෙනහැර දක්වන්න.
3. (i) 'සුකරානි අසාධුනී' යන ධම්මපද ගාථාව සම්පූර්ණ කොට ලියන්න.
 (ii) එම ගාථාවේ තේරුම ලියන්න.
 (iii) පුද්ගලයා වරදින් මුදවා සුවරිතයෙහි යෙදවීම සඳහා ධම්මපදයෙන් ලැබිය හැකි ආදර්ශ අගය කරන්න.
4. (i) සීගාලෝවාද සූත්‍රයේ සඳහන් පරිදි උඩ දිසාවට උපමා කරනු ලැබූයේ කවුරුන් ද?
 (ii) උඩ දිසාවට අයත් සමාජ කණ්ඩායම් විසින් ඉටු කළ යුතු යුතුකම් තුනක් ලියා දක්වන්න.
 (iii) ආපදා අවස්ථාවක දී අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් යුතුකම් ඉටු කිරීමේ වැදගත්කම අගය කරන්න.
5. (i) සිව්වන ථෙරවාද ධර්ම සංගායනාව (පුස්තකාරුව සංගායනාව) පැවැත් වූ ස්ථානය හා සහභාගි වූ හික්ෂුන් සංඛ්‍යාව ලියා දක්වන්න.
 (ii) එම සංගායනාව පැවැත්වීමට තුඩුදුන් හේතු තුනක් ලියන්න.
 (iii) ධර්ම චිතයෙහි අනාගත සුරක්ෂිතතාව සඳහා මෙම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵල හේතු වූ ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

6. (i) ස්තුත ආකෘති හපෙත් දෙසත් නම් කරන්න.
(ii) ස්තුතයක රූපසටහනක් ඇඳ එහි කොටස් දෙසත් නම් කරන්න.
(iii) ජාතික උරුමයන් සුරැකීමේ ඇති වැදගත්කම පැහැදිලි කරන්න.
7. පහත සඳහන් මාතෘකා අතුරෙන් දෙසතට පමණක් කෙටි පටිපාටි ලියන්න.
- (i) ශ්‍රීමත් ආනන්දාචාර්ය ධර්මසාලකුමාර
(ii) සම්ඵලකතා
(iii) පතර අභිභවය
(iv) නොසිතීමේ පාරමිතාව

අ.පො.ස. (සා.මපළ) විභාගය
බුද්ධ ධර්මය
පිළිතුරු පත්‍රය

I කොටස

1 - 3	2 - 4	3 - 3	4 - 1	5 - 3	6 - 2	7 - 3	8 - 4
9 - 2	10 - 1	11 - 4	12 - 2	13 - 2	14 - 4	15 - 3	16 - 1
17 - 4	18 - 3	19 - 2	20 - 1	21 - 4	22 - 2	23 - 1	24 - 4
25 - 3	26 - 2	27 - 3	28 - 1	29 - 2	30 - 2	31 - 2	32 - 4
33 - 3	34 - 1	35 - 1	36 - 3	37 - 3	38 - 3	39 - 3	40 - 3

II කොටස

- (01) i. බුදු, පසේබුදු, මහරහත් / සම්මා සම්බුද්ධ, පච්චේතබුද්ධ, අරහත්ත බුද්ධ
 ii. ශිලානෝපස්ථානය / ශිලනුන්ට උපස්ථානය කිරීමේ ගුණය
 iii. කයෙන් සංවර වීම මැනවි / වචනයෙන් සංවර වීම මැනවි / කායික වාචික සංවරය යහපත්ය.
 iv. ජේතවනාරාමය (දෙව්රම් වෙහෙර), පූර්වාරාමය (මීගර මාතා ප්‍රාසාදය)
 v. දානය, ප්‍රිය වචනය, අර්ථ වර්යාව, සමානාත්මතාව.
 vi. දුටුගැමුණු රජතුමා / දුට්ඨගාමිණී අභය රජතුමා / දුටුගැමුණු
 vii. ධාර්මිකව උපයාගත් ධනය පරිභෝග කිරීමෙන් ලැබෙන සැපයයි.
 viii. මෙය නැති කල්හි මෙය ඇති නොවේ - මෙය නැති වීමෙන් මෙය නැතිවේ.
 මෙය නැති කල්හි මෙය නොවේ - මෙය නැති වී යාමෙන් මෙය නැතිව යයි
 ix. බුදුගුණ අලංකාරය - විදාගම මෛත්‍රිය හිමි / විදාගම හිමි)
 පූජාවලිය - බුද්ධ පුත්‍ර හිමි / මයුරපාද පිරිවෙන්පති
 x. ථූපාරාමය (ලකුණු 20යි)

- (02) i. * අනුසෝතගාමී යනු, ගඟ පහළට යන්නා සේ මිනිසා ද රාගාදී, ක්ලේශ ධර්මයන් කරාම යොමුවීමයි.
 * පටිසෝතගාමී යනු බුදු දහමෙන් උඩුගම්බලා යන්නා සේ රාගාදී ක්ලේශ ධර්මයන්ගේ මිදීමට උත්සාහවන්ත වීමයි. (ලකුණු 02යි)

ii. නෙළුම් මල මඩ වතුරෙන් ඉහළට මතු වී එහි නොගැවී සිටියි. අපිරිසිදු ජලය සහිත මඩ වතුරක හට ගන්නා නෙළුම් මල එය ඉක්මවා උඩට මතු වී විකසිත වී දසන සුවද විහිදුවයි. එම නෙළුම්මල් මෙන් බුද්ධාදී උතුමෝ කෙලෙස් මඩ වතුරෙන් ඉහළට නැගී එහි නොගැවී වැඩ වසති. එම නිසා බුදු සිරිතද පද්මාකාර ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. (ලකුණු 03)

- iii. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පද්මාකාර ජීවිතයෙන් ශිෂ්‍ය ජීවිතයට ගත හැකි ආදර්ශ බොහෝ ය.
 • දුශ්චරිතයෙන් මිදී සුවර්තයට යාම.
 • ශික්ෂාකාමී වීම.
 • අටලෝ දහමින් කම්පා නොවීම.
 • යහපත් ලෙස ශිෂ්‍ය පෞරුෂය ඇතිකර ගැනීමට හැකිවීම.
 • සියලු ගැටුම් හමුවේ සාමකාමී බව ඇතිකර ගැනීමට හැකිවීම.
 • සිසුන් අතර මෛත්‍රිය, කරුණාව, දයාව සහිතව ක්‍රියා කිරීමේ හැකියාව.
 • සියලු දේ උපේක්ෂාවෙන් විඳි ගැනීමට හැකිවීම.

(මෙබඳු ආදර්ශ තුනක්වත් ඇති පිළිතුරකට සම්පූර්ණ ලකුණු 5යි)

(03) i. සුකරානී අසාධුනි - අත්තනෝ අත්තනෝ අහිතානිව
 යං චේ හිතංව සාධුං ච - තං චේ පරම දුක්කරං

(ලකුණු 02යි)

ii. තමාට අහිත වූ අයහපත් දේ කිරීම ඉතා පහසු ය. යම් දෙයක් තමාට වැඩදායක ද යහපත පිණිස හෝ පවති ද එවැනි දේ කිරීම ඉතා අපහසු ය. (ලකුණු 03යි)

iii. ධම්ම පදයේ අඩංගු ගාථා මඟින් අප ජීවිතය සකස්කරගත යුතු ආකාරය, කළයුතු දෙය, නොකළ යුතු දෙය මැනවින් පෙන්නා දෙයි. පුද්ගලයා වරදින් මුදවා සුවර්තයෙහි යෙදවීම සඳහා ධම්මපදය ආදර්ශ සපයයි. මිනිසා නිරන්තරයෙන් අයහපතට, පාපයට නැඹුරු වෙයි. යමෙකු කළ දේ සිතමින් වෛරය නැවත නැවත බඳී නම් ඔවුන්ගේ වෛරය නොසන්සිඳෙන බව උදාහරණයක් ලෙස දී ඇති "අක්කොච්චිමං අවධිමං ..." යන ධම්මපද ගාථාවෙන් පැහැදිලි වේ. ධම්මපද ගාථා දේශනා කොට තිබෙන්නේ විවිධ සිදුවීම් මුල්කොටගෙන ය. ඒවා නිදාන කථාව ලෙසින් හැඳින්වේ. පුද්ගලයා නිවැරදි යහපත් මාර්ගයට ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය මගපෙන්වීම් ධම්ම පදයෙන් ලබා දේ. ඒවායේ සඳහන් උපමා, උදාහරණ, දේශය, කාලය හා පුද්ගල හේදයකින් තොරව මිනෑම පුද්ගලයෙකුට අනුගමනය කොට යහපත සලසා ගැනීමට පුළුවන. ධම්මපදයේ භාෂාව සරලයි. සෑම කෙනෙකුට ම හුරු පුරුදු උපමා උපමේයවලින් යුක්ත වේ. බුද්ධ වචනයේ සම්පිණ්ඩනය අන්තර්ගතවීමත්, පුද්ගල ජීවිතයේ විවිධ ගැටලු සහ ඒවාට විසඳුම් ඉදිරිපත් වීමත්, උත්සාහය, අධිෂ්ඨානය, ඉවසීම, කරුණාව, වෛත්‍රිය ආදී ගුණධර්ම පුද්ගල දියුණුව ඇතිකරන බවත් පෙන්වා දිය හැකිය. එහි සඳහන් වන උට්ඨානවතෝ සතිමතෝ ගාථාවෙන් ද පුද්ගලයාගේ දියුණුවට හේතුවන කරුණු පැහැදිලි වේ. මේවා පිළිපැදීමෙන් පුද්ගල ජීවිතය ආලෝකමත් කර ගැනීමට පුළුවන.

(04) i. ඇවිදි උතුමන් / මහණ බමුණන් / ශ්‍රමණ / සමණ / බ්‍රාහ්මණෝ

(ලකුණු 02යි)

ii. උඩ දිසාවට අයත් සමාජ කණ්ඩායම් විසින් ඉටු කළ යුතු යුතුකම්.

- හිඟි පක්‍ෂය ඉටුකළ යුතු යුතුකම් පහකි.
- මෙහි සහගතව ක්‍රියා කිරීම.
- මෙහි සහගතව කතා කිරීම.
- මෙහි සහගත සිත් පහළ කිරීම.
- නිවසට පැමිණි විට සතුටින් පිළිගැනීම.
- ආමිසයෙන් සංග්‍රහ කිරීම.

පැවිදි පක්‍ෂය ඉටුකළ යුතු යුතුකම් හයයි.

- පවින් වැළැක්වීම.
- යහපත් ක්‍රියාවල යෙදවීම.
- හොඳ සිතින්ම අනුකම්පා කිරීම.
- නොඇසූ දේ කියා දීම.
- ඇසූ දේ වඩාත් පැහැදිලි කර දීම.
- සුගතියට මග පෙන්වීම.

(ලකුණු 03යි)

iii. ආපදා අවස්ථාවකදී අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් යුතුකම් ඉටුකිරීම ඉතා වැදගත් වේ. වසංගත රෝග, සුළි සුළං, නාය යෑම්, සුනාමි, නියඟය වැනි ස්වභාවික හෝ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් මත සිදුවන ආපදා වැනි අවස්ථාවන්හිදී එකිනෙකාට අවශ්‍ය පරිදි සහයෝගය දීම අති උතුම් ක්‍රියාවකි. ආපදා අවස්ථාවන්හිදී එයට මුහුණ දෙන සහෝදර ජනතාවට ආහාරපාන, ඇඳුම්, පැළඳුම්, මුදල් ආධාර ආදී අත්‍යවශ්‍ය දේ ගෙන ගොස් සිත සතුටින් බෙදා දීම, ඔවුන්ගේ මානසික සුබ සිද්ධිය සඳහා අවශ්‍ය පරිදි සුදුසු ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීම වැනි යහපත් උතුම් ක්‍රියාකාරකම් අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් යුතුකම් ඉටු කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

පැවිදි පක්ෂය හා ගිහි පක්ෂය බැලීමේදී ආම්භයෙන් තමන්ට සංග්‍රහ කරන ගිහියාට පෙරළා ධර්ම දානයෙන් සංග්‍රහ කිරීම පැවිදිදාගේ යුතුකමකි. එනම් ගිහියා පවත් වැළැක්වීම, යහපතෙහි යෙදවීම, හොඳ සිහින් අනුකම්පා කිරීම, නොඇසූ දේ කියා දීම, ඇසූ දේ වඩාත් පැහැදිලි කිරීම හා සුගතියට මග පෙන්වීම යන අන්‍යන්‍ය වශයෙන් යුතුකම් ඉටු කිරීම තුළින් මානසික ශක්තිය ගොඩනැගීම අන්‍යන්‍ය සුභදතාවය, සහජීවනය වැනි යහපත් සමාජ ධර්ම ගොඩනැගේ. වර්තමානයේ මුළු ලොවම මුහුණ දී ඇති කොරෝනා උවදුර වෙනුවෙන් මුළු ලොවම කෙරෙන අන්‍යන්‍ය සුභදතාවය කොතෙක් වැදගත් වන්නේදැයි අපට පෙනේ. මේ අනුව ආපදා අවස්ථාවකදී අන්‍යන්‍ය වශයෙන් යුතුකම් ඉටු කිරීමේ වැදගත්කම අගය කළ හැකියි. (ලකුණු 5යි)

(05) i. පැවැත් වූ ස්ථානය - මාතලේ අලුවිහාරය / ආලෝක විහාරය / අලු ලෙන සහභාගි වූ හික්ෂුන් සංඛ්‍යාව - හික්ෂුන් වහන්සේලා පන්සියනමක්. (ලකුණු 02යි)

ii. තුඩුදුන් හේතු

- පිරිසිදු ථේරවාදී බුදු දහම වෙනත් දුර්මතවලින් හානි වේ යැයි සිතා එය වළක්වා ගැනීම.
- බැමිණිකියා නම් සාගතය ඇතිවීම.
- සාගතයෙන් ඇති වූ අහේනිය නිසා දහම කට පාඩමින්ම පවත්වාගෙන යාම අනතුරුදායක බව වැටහීම.
- වළගම්බා රාජ්‍ය සමයේ ඇති වූ දකුණු ඉන්දීය ආක්‍රමණ.
- ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ඇතිවීම.
- ලාංකේය හික්ෂුන් කණ්ඩායම් දෙකට බෙදී සිටීම.
- ධර්මය ඇසීම, ඉගෙනීම හා පර්යේෂණ කිරීමට ලේඛනගතව තිබීම වඩාත් වැදගත් බව සිහිවීම. (ලකුණු 03යි)

iii.

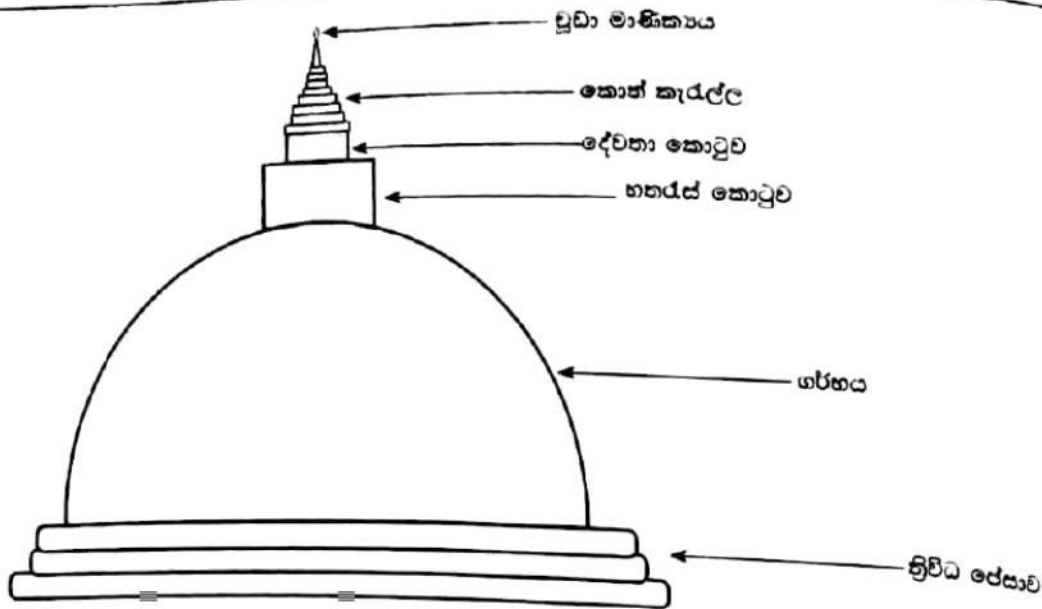
- ත්‍රිපිටක ධර්මය වාචනිකව පවත්වාගෙන යාමෙන් එහි කිසියම් විකෘතිතාවක් ඇති වීමට තිබූ ඉඩකඩ මෙතුළින් මග හැරී යාම.
- හික්ෂුන් වහන්සේලා නිකායාන්තර වශයෙන් බෙදී විවිධ මතවාදයන්හි පිහිටා ධර්මය විවරණය කිරීම තුළින් ථේරවාදී බුදු දහමට එල්ල වීමට තිබූ අභියෝග අවම වීම.
- පසුකාලීනව ථේරවාදී බුදු දහම අභාවයට ගිය අවස්ථාවලදී නැවත එය ස්ථාපිත කිරීමට හැකිවීම තවත් වාසියකි.
- මෙම ථේරවාදී බුදු දහම ලොව වෙනත් රටවල අභාවයට ගිය අවස්ථාවන්හිදී නැවත ස්ථාපිත කිරීමට ග්‍රන්ථාරූඪ කොට සුරක්ෂිතව පැවැති ලාංකීය ධර්ම ග්‍රන්ථ උපකාරී වීම.
- බුදු දහම ස්ථාපිත නොවූ බටහිර රටවල බුදු දහම බෙදා හැරීමට ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ කර තිබීම ප්‍රයෝජනවත් විය.
- ධර්ම චිතය දෙකෙහි සුරක්ෂිතතාව මෙම සංගායනාව මගින් සැලසුන නිසා මුඛ පරම්පරාගතව පුද්ගලයන් සතුව පවතිනවාට වඩා ස්ථාවරව, ලිඛිතව තිබීම නිසා එය සුරක්ෂිත කර ගැනීමට අවස්ථාව සැලසුණි. (ලකුණු 05)

(06) i. ස්තූප ආකෘති හයෙන් දෙකක්.

1. සණ්ඨාකාර	-	සීනුවක හැඩය ඇති
2. සථාකාර	-	කළයක හැඩය ඇති
3. බුම්බුලාකාර	-	දිය බුබුලක හැඩය ඇති
4. ධානසාකාර	-	ධානස ගොඩක හැඩය ඇති
5. පද්මාකාර	-	පිඤ්ඤා හෙවත් නෙළුම් මලක හැඩය ඇති
6. ආමලාකාර	-	නෙල්ලි ගෙඩියක හැඩය ඇති.

(ලකුණු 02යි)

ii.

(ලකුණු 03යි)

iii. බෞද්ධ ගෘහ නිර්මාණ ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රමුඛතම නිර්මාණය වනුයේ දාගැබ් වහන්සේ ය. දීර්ඝ ඉතිහාසයකට උරුමකම් කියන හෙළ සංස්කෘතියේ ප්‍රෞඪත්වය ලොවට හෙළිකරන ජාතික පොහොසත් මෙම පුණ්‍යභූමියේ පිහිටා පූජනීය ස්ථාන ආරක්ෂා කිරීම ලාංකීය අප සැමගේ ම යුතුකමකි. එය අනාගත පරපුර වෙනුවෙන් සුරැකීම අපේ වගකීමයි. එය නති පුද්ගලයෙකුට හෝ එක් ආයතනයකට පමණක් කළ හැකි කාර්යයක් නොවේ. ඇතැමුන් සිතා මතා කරනු ලබන ක්‍රියාකාරකම් නිසා අප සතු බෞද්ධ කලා ශිල්ප විනාශ වීමේ තර්ජනයකට මුහුණ පා තිබේ. මේවා ආරක්ෂා කර නොගතහොත් මතු පරපුරට අහිත උරුමයන් දැක ගැනීමේ අවස්ථාව අහිමිවනවා පමණක් නොව වසර දහස් ගණනක අපේ ප්‍රෞඪ ඉතිහාසය තහවුරු කරන ජීවමාන සාක්ෂිද අහිමිවේ. එම නිසා හැකි සෑම අවස්ථාවකම මේවා ආරක්ෂා කිරීමට යොමුවිය යුතු ය. පුරාවස්තු මංකොල්ලය, නිදන් හැරීම, අන්තවාදී ක්‍රියා ආදිය නිසා රටක් ජාතියක් වශයෙන් අප උරුම කරගෙන තිබෙන ජාතික උරුමයන්ට හානියක් සිදු නොවීමට ඉඩ නාදී ආරක්ෂා කර ගැනීම අප සියලු දෙනාගේ වගකීමකි, යුතුකමකි.

(ලකුණු 05)

(07) i. ශ්‍රීමත් අනගාරික ධර්මපාල තුමා :-

ශතවර්ෂ තුනකට අධික කාලයක් තුළ ජාතික හා සංස්කෘතික නිදහස විදේශිකයන්ට යටත්ව පැවැති ඒ අඳුරු යුගයේ සිංහල බෞද්ධයා හට නිදහසක් ලබා ගැනීමට අවස්ථාව උදාකර දුන් උතුම් වීරවරයෙකි අනගාරික ධර්මපාල තුමා. රජයේ තනතුරු, තාන්ත-මාන්ත හිමිවූයේ කිතු දහම වැළඳගත් අයට පමණක් වූ අභාග්‍ය සම්පන්න යුගයක 1844 සැප්තැම්බර් 17 දින දොන් ඩේවිඩ් හේවා විහාරණ නමින් මොහු ජන්ම ලාභය ලැබීය.

කුඩා කල සිට ම පන්සල ඇසුරු කරමින් බෞද්ධ ගුණ ධර්මයෙන් පෝෂණය වී හෙන්රි ඕල්කට් තුමා සමඟ එකතුව බුදු දහම නගාසිටුවීමට කටයුතු කළේය. බෞද්ධ දරුවන්ට මිෂනාරි අධ්‍යාපනය වෙනුවට බෞද්ධ අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමට බෞද්ධ පාසල් ආරම්භ කළේය. බුදු දහම පිළිබඳ දේශන පවත්වමින් "සිංහලයීනි නැගිටිවු - බුද්ධගයාව බේරා ගනිවු" යනුවෙන් සිංහල බෞද්ධයා අවධි කරගෙන බුද්ධ ගයාව බේරා ගත්තේය. ගව ඝාතනයට හා ගව මස් කෑම, රහමේර පානය ආදී පස් පව්වලට එරෙහිව ක්‍රියා කරමින් බෞද්ධ පිළිවෙත් ලෝකයට හඳුන්වා දුන්නේය.

එංගලන්තයේ ලන්ඩන් බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානය, බරණැස මූලගන්ධ කුටි විහාරය, කල්කටාවේ ධර්මරාජික විහාරය, බුද්ධගයාවේ හා මදුරාසියේ බෞද්ධ විශ්‍රාමශාලා ආදිය ඉදි කළේය. විශාල ආගමික ශාසනික සේවාවක් ඉටු කරමින් අවසන් භාගයේ "සිරි දේවමිත්ත ධර්මපාල" යන නමින්

ෆැව්දි වී 1933 වර්ෂයේ උපසම්පදාව ලබා 1933 අප්‍රේල් මස 29 දින "සම්බුදු සසුන බේරා ගැනීමට තවත් විසිපස් වතාවක් මේ දැනදිව ඉපදේවා! යන ප්‍රාර්ථනාව ඇතිව සිහිනුවණින් යුතුව අපවත් විය. සිංහල බෞද්ධයින් අවදි කරලීමට, දහම් අධ්‍යාපනය නගාසිටුවීමට මෙන් ම, සම්බුද්ධ ශාසනය පුබුදුවාලීමට ද මෙතුමාගෙන් අනුපමේය අතිවිශාල මෙහෙයක් ඉටු විය.

(ලකුණු 05)

ii. සමජීවිකතා :-

බුදුරජාණන් වහන්සේ ව්‍යග්ගපථස් සුත්‍රයේදී, සිඟාලෝවාද සුත්‍රයේදී, පත්තකම්ම සුත්‍රයේදී වැනි දේශනා රැසක් මඟින් ධාර්මිකව ධනය උපයා ගත යුතු ආකාරය හා ඒවා සමසේ පරිහරණය කිරීම පිළිබඳ ව දේශනා කොට ඇත. බුදුරජාණන් වහන්සේ ව්‍යග්ගපථස් සුත්‍රයේදී දීඝජාත්‍ර කෝළිය පුත්‍රයාට පුද්ගලයාගේ මෙලොව හිත සුව පිණිස දේශනා කළ කරුණු අතර සිව්වන කරුණ ලෙස සමජීවිකතාව හඳුන්වා දිය හැකිය. තමාගේ ආදායම හා වියදම පිළිබඳ නො අවබෝධයෙන් යුතුව ආදායමට වඩා වියදම වැඩි නොකොට එය-වැය මනාව පැලනය කර ගැනීම සමජීවිකතාවයයි. උසස් ජීවන තත්ත්වයක් ළඟා කර ගැනීමට විශාල ධනයක් ඉපයීම අත්‍යවශ්‍ය නොවේ. ලැබෙන සුළු දේ වුවද පරිහරණයේදී පමණ දැන කටයුතු කළ යුතු ය. එසේ කිරීමෙන් පුද්ගලයෙකු හට මෙලොවදී ලද හැකි ඉහළ ම සැපය වන "අණන සුඛය" හෙවත් ණය නොවී සිටීමේ සැපය ලබා ගත හැකි ය. මෙවැනි පුද්ගලයින් තුළ අල්පේච්ඡතා ගුණය ද හොඳින් ඇති නිසා සුභරතාව හෙවත් පහසුවෙන් පෝෂණය කළ හැකිවීමේ ගුණය ද ඔහු සතුවන නිසා ඔහු අය-වැය හොඳින් හැඳින කටයුතු කිරීමට පෙළඹෙයි. අඩු ආදායමක් ලබා වැඩියෙන් වියදම් කිරීම තම පරිහානියට හේතු වේ. එසේ ම ඉහළ ආදායමක් ලබා ඉතා සුළු වෙන් වියදම් කරමින් ලෝභීව ජීවත් වීමද බුදු දහම අනුමත නොකරයි. මේ අනුව බුදු දහමට අනුව අය-වැය සමව දැන පරිහරණය කිරීම සමජීවිකතාවයයි.

ii. සතර අගතිය :-

නීතියට, යුක්තියට, ධර්මයට, සාධාරණත්වයට එරෙහි වී කටයුතු කිරීම අගතිගාමී වීමයි. රාජ්‍ය නායකයෙකු ගතියට භාලභවන කරුණු හතරක් සතර අගතිය නමින් හඳුන්වයි. ඒවා නම්, ඡන්ද, ද්වේශ, භය, මෝහ නම් වේ. මෙම සතර අගතියට යන්නාගේ යසස අව පක්ෂයේ සඳ මෙන් පිරිහෙන බවද, අගතියට නොයන කැනැත්තාගේ යසස පුන් සඳ මෙන් වැඩෙන බවද බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළ සේක. එය රාජ්‍ය පාලකයකුට මෙන්ම අප හැමට අදාළ වන්නකි.

ඡන්දය යන්නෙන් අර්ථවත් වන්නේ කැමැත්තයි. තම නැදැකම, හිතවත්කම, පක්ෂපාතීත්වය, තමන්ගේ කම ආදී කරුණු පදනම් කරගෙන අගතියට යා හැක. නමුත් රාජ්‍ය පාලනයේදී පෞද්ගලික රූපී අරුවිකම් නොසලකා යුක්ති සහගතව කටයුතු කිරීමෙන් ඡන්දයෙන් අගතියට යාම වැළකේ.

ද්වේශය යනු විරුද්ධවාදීව ක්‍රියා කරන වෛතසිකයයි. තමන්ට පක්ෂපාතී නොවන අන්‍යයන්ට නීති විරෝධීව කටයුතුකම් කිරීම මෙහි ස්වභාවයයි. පාලකයා මධ්‍යස්ථව, යුක්තිය රැකව කටයුතු කිරීමෙන් මෙම ද්වේශයෙන් මිදිය හැකි වේ.

භය යනු බිය වීමයි. තමා යටතේ වසන යම් පුද්ගලයන්ට අයුතු වරප්‍රසාද ලබා දුන්විට තමාට හිරිහැරවලට ඉහුණපාන්නට සිදුවේ යයි සිතා හෝ තමාට පාඩුවක් අලාබයක් වේ යැයි සිතා පාලකයා බියෙන් වැරදි ක්‍රියාවලට පෙළඹේ. තමා සෘජුවම හාද සාක්ෂියට එකඟව ක්‍රියා කරන්නේ නම් මෙම භය නමැති අගතියෙන් මිදිය හැකි වේ.

මෝහය යනු මුලාවයි. හොඳ-නරක, යුක්තිය-අයුක්තිය තෝරා බේරා ගැනීමේ ඇති නොහැකියාව නිසා තීක්ෂණ බුද්ධියෙන් තොරව තීරණ ගැනීම අගතිගාමී වීමයි.

බෞද්ධ ඉගැන්වීම වන්නේ පාලකයා සතර අගතියෙන් වැළකී යුක්තිසහගතව කරුණා මෙමත්‍රිනේ නිර්භීතව ප්‍රඥාවන්තව ක්‍රියා කරන්නෙකු විය යුතුය. අගතිගාමී වන්නාගේ යසස පිරිහීමට පත්වේ. ධාර්මික රාජ්‍ය පාලනයක් සඳහා සතර අගතියෙන් තොර වීම අවශ්‍ය බව බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාරා ඇත.

(ලකුණු 05)

ii. නෙක්බම්ම පාරමිතාව :-

පංච ඉන්ද්‍රියයන් පිනවීමට ඇති ආශාවෙන් ඉවත්වීමේ ප්‍රතිපදාව නෙක්බම්ම පාරමිතාවයි. බුද්ධ කාරක ධර්ම ලෙස හඳුන්වන දස පාරමිතා ධර්ම අතර තුන්වැන්න නෙක්බම්ම පාරමිතාවයි. කෘෂ්ණා මාන මිත්‍යා දෘෂ්ටියෙන් මිදී ප්‍රඥා, කරුණාවෙන් යුතුව පංච කාම සම්පත්තියෙන් ඉවත් වීම නෙක්බම්ම පාරමිතාවේ මූලික අංගයයි. මෙය පුරන බෝසත් උතුමෝ ත්‍රිවිධ ආකාරයකින් එය පූරණය කරති. තම බාහිර වස්තු, අඹුදරුවන් අත්හැරීම නෙක්බම්ම පාරමිතාවයි. ශරීරාවයන් නැති වුවත් කාමයන්ගෙන් වෙන් වී සිටීම නෙක්බම්ම උප පාරමිතාවයි. ශරීරාවයන් වුවද කම් සැප නොවිඳීම නෙක්බම්ම පරමත්ථ පාරමිතාවයි. ජීවිතයට හානියක් නෙක්බම්ම පාරමිතාව පූරණය කළ ආකාරය මධ්‍යදේව ජාතකයෙන් පැහැදිලි වේ. අසීමිත ආශාවන්ගෙන් යුක්තවීමට හේතු වන්නේ මහිච්ඡතාවය නිසාය. අඩු බලාපොරොත්තු ඇති බව යන අල්පේච්ඡතාවය ඉතා ප්‍රයෝජනවත් ය. මැදහත්ව කටයුතු කිරීමේ පුහුණුවක් නෙක්බම්ම පාරමිතාව තුළින් අප ජීවිතයට එක්කර ගත හැකි ය. සැහැල්ලු මනසකින් යුතුව සෞඛ්‍ය සම්පන්නව හා සදාචාරාත්මකව දෛනික කටයුතු සිදු කිරීමට මෙම ගුණධර්මය ප්‍රගුණ කළ හැකි ය.

(ලකුණු 05)